

30 מרץ, 2026

לכבוד
עו"ד גלי בהרב-מיארה
היועצת המשפטית לממשלה

לכבוד
עו"ד שגית אפיק
היועצת המשפטית לכנסת

ח.ג.,

הנדון: ניסיון לקדם העברת כספים לא חוקית באמצעות תקציב המדינה

בשם מרשתנו, סיעת יש עתיד, הרינו לפנות אליכן בעניין הנדון, וכדלקמן:

1. במהלך הדיונים בוועדת הכספים לקראת ההצבעות על תקציב המדינה לשנת 2026 הובהר כי כמקובל, תקציב משרד החינוך יכול לתקנת רזרבה.

2. במענה לשאלות ששאלו חברי הכנסת בוועדה הובהר על-ידי נציגי משרד האוצר, והייעוץ המשפטי, כי תקנת הרזרבה כוללת רזרבה לכספים קואליציוניים אשר יש מניעה משפטית מלהעבירם. נזכיר, כי בין היתר בהתאם לפסק הדין בבג"ץ 9198/23 התנועה למען איכות השלטון נ' שר הבטחון ואח' (מיום 25.6.2024):

"המדינה אינה מוסמכת להעביר כספי תמיכות למוסדות תורניים בגין תלמידי שיבה שלא קיבלו פטור או ששירותם הצבאי לא נדחה כדין."

3. במכתבו של עו"ד ד"ר גיל לימון מיום 25.6.2024, ובהמשך לפסק הדין, הנחתה היועצת המשפטית לממשלה, כי:

"יש להימנע מכל פעולה להעברת כספים, באופן ישיר או עקיף, שיש בה משום תמיכה בפעילותם של אלה שנמנעים מגיוס, או שיש בה משום עקיפת פסיקתו האמורה של בית המשפט. פסיקה זו משליכה אף על תמיכות ואפיקי מימון אחרים המיועדים לתלמידי מוסדות תורניים החייבים בשירות צבאי."

4. מכל מקום, מתשובות הגורמים הרלבנטיים בדיון בוועדת הכספים היה ברור כי מדובר בכספים שלמצער בעת הנוכחית ישנה מניעה מהעברתם, ולכן הם נכללים בתקנת הרזרבה.

5. אמש, במהלך ההצבעה על הסתייגויות לחוק התקציב "השתחלה" לסדרת ההצבעות הצבעה על הסתייגות של יו"ר הקואליציה, אשר הוגשה כהסתייגות מספרית, שלא נדרשת להיות מוצגת בוועדת הכספים, ועוברת ישירות להצבעה.

6. ההסתייגות - שלא הוצגה לה כל נימוק - ביקשה להפחית את תקנת הרזרבה ולהגדיל תקנות אחרות - תקנה 206305 למוסדות הפטור, תקנה 206701 לפעילויות ופרויקטים, תקנה 206801 לתנאי שירות והכשרות, ותקנה 206902 למוסדות תורניים. בסך הכל כללה ההסתייגות העברה של 445.85 מיליון ש"ח מתקנת הרזרבה לתקנות אחרות.

7. הואיל ומדובר בתקציב אשר מלכתחילה הובהר כי יש מניעה משפטית מהעברתם, ברי כי ההסתייגות האמורה היא ניסיון "לעקוף" את האיסור החוקי ולאפשר הזרמת כספים נוספים למוסדות תורניים, בניגוד מפורש לפסיקת בג"ץ בהרכב של תשעה שופטים ולהנחיות היועצת המשפטית לממשלה.
8. אם לפני שנים יכולים היו עותרים "לחלום" על ראיות להוכחת טענותיהם, היום לצערנו אנו חיים בעולם אחר שבו מי שעובר על החוק עושה זאת בריש גלי, ואף מתגאה בכך. גם הפעם חברי הקואליציה לא ניסו אפילו להסתיר את הכוונה לבצע "מחטף" שכזה, בשביל "להתגבר" על האיסור החוקי.
9. מיותר לציין גם, כי מדובר בדוגמא נוספת לפעולה של ממשלה המבקשת לרמוס את שלטון החוק, כמו את מרבית הציבור משלם המסים, לטובת צרכים קואליציוניים-מגזריים שבינם ובין טובת המדינה אין דבר וחצי דבר.
10. על רקע האמור לעיל, היועצת המשפטית לממשלה מתבקשת להבהיר ולהורות למשרד החינוך ולמשרד האוצר כי חל איסור להעביר את הכספים האמורים, ו"הזתם" מתקנת הרזרבה לתקנות הספציפיות אינה משנה את מעמדם ואת המגבלות מהעברתם.
11. בנוסף, היועצת המשפטית לכנסת מתבקשת להציג אף היא את חוות דעתה המבהירה כי ההצבעה על ההסתייגות היתה שלא כדין, שכן לא ניתן באמצעות הסתייגות מספרית להעביר כספים שיש מניעה משפטית מהעברתם מתקנת הרזרבה לתקנות אחרות.
12. אין באמור להוות ויתור על כל זכות או טענה, וממילא יש לראות במכתבנו זה מכתב מיצוי הליכים.

בכבוד רב ובברכה,
 עודד גזית, עו"ד אלירם בקל, עו"ד

העתק:

היועץ המשפטי, משרד האוצר
 היועצת המשפטית, משרד החינוך